

APŽVALGA

LIETUVIŲ INFORMACINIS KULTŪRINIS LEIDINYS

Nr. 12

1946 m. kovo 1 d.

NÜRTINGEN

Mūsų naikėja

Patirta, kad JAV, Didž. Britanijai, Šventajam Sostui ir eilei kitų valstybių yra nusiųstas raštas, kuriame nurodoma, jog nauja santvarka siekia žmogų išvaduoti iš prievartos, nelaimės, skurdo, o asmenybei siekiama grąžinti laisvę ir pagarbą.

Šie iškilmingi pareiškiniai, dėstoma rašte, duoda drąsos pranešti demokratinio pasaulio vairuotojams ir didiesiems žmogaus teisių gynėjams, kad Lietuvos gyventojai niekadės nebuvę moraliiniu požiūriu taip pažeminti ir fiziškai persekiojami, naikinami, kaip šiais žmoniškumo deklaracijos metais. Per pirmąją okupaciją 40.000 iš Lietuvos išvežtųjų pusė jau yra žuve. Antrojoje okupacijoje gyventojai suimami, gyvena nuolatinį netikrumą, apiplessiami ir išvežami. Tokių išvežtųjų esama daugiau 40.000.

Evakuotieji lietuviai Rytprūsioose pateko į raudonosios armijos rankas. Vyrų didžiuma paimti kariuomenėn ar išvežti į darbus Rusijos gilumon. Darbas labai sunkus, o gyvenimo sąlygos nepakenčiamos. Daugelis patenka nevaltin. Kai kurie ju rašo: "Praneškite Amerikai, kad ant mūsų numestų atominė bomba, kuri sutrumpintų mūsų kančias."

Raštas baigiamas maldavimu sustabdyti masinį žmonių naikinimą, kurį vykdo vienintelis totališkasis pasaulis su rytietišku sadizmu. Pastarasis yra nelengvesnis už vakarų kaimyno totališkąjį lietuvių tautos naikinimą ir persekiojimą.

Šis raštas, kuriuo kreipiamasi į demokratiškojo pasaulio sąžinę ir kuris, kaip ir kiti panašūs, reikia tikėtis, neliks be atgarsio, parodo kokią tragediją išgyvena lietuvių tauta, niekadės negėidusi svetimam blogo, niekadės nesiėkusi svetimos naudos ir taikiai gyvenusi savo mažame krašte. Šiandien ji išblaškyta rytuos ir vakaruos, ir niekad jau nesusirinks visi tie, kurie iš savo pastogės buvo išvyti svetimųjų.

Tačiau ir šią sunkią valandą nereikia nuleisti rankų, bet kovoti visomis galimomis priemonėmis dėl savo teisių ir laisvės atgavimo. Šioje kovoje mes esame organizuoti, turime vieningą vadovybę ir, ją privalome remti. Lietuvos laisvinimo darbas yra sunkus ir reikalingas daug prityrusių ir pasišventusių žmonių, daug jų pastangų ir pasišventimo, o kartu ir nemaža lėšų, kurių trūkumas darbą gaisina ir stabdo. Lietuvos laisvinimas yra mūsų visų reikalas, ir visi ta darbą savo aukomis privalo palaikyti. Tėvynės laisvinimo reikalams yra įsteigtas Laisvės Fondas, kuris šiomis dienomis kreipiasi į visus lietuvius tremtinius pasukoti šiam fondui vienkartinę Laisvės Auką. Netenką abejoti, kad šią pareigą kiekvienas lietuvis suprast ir pagal savo išgales aukos ir neparagintas, nes tai yra žudomai Tėvynei auka.

K. Grigaitytė-Grandušienė

Gyva esi

Tavo vardą amžiai mini
Vėtrų ūžesy.
Nors ir perverta krūtinė,
Bet gyva esi.

Tavo galvą linas juosia,
Rūtos prie kasų.
Aš žinau, visuos kraštuose
Nėr tokios kaip Tu.

Gintarus po kojų barsto
Tau ir Baltija.
Ak, negulsi Tu į karstą
Su viltim nauja.

Visad lemta Tau atgimti,
Pražydyt gražiau.
Tad į šalį, juodos mintys,-
Žaislados gis veikiau.

P A U K Š T E L I

Kas sulaikys tave, paukšteli,
Parskristi pamariais,
Kai vyšnių žydinčiais takeliais
Pavasaris ateis.

Valdovo sostą nors žadėtu,
Žinau, neliksi tu čionai.
Brangesni yra ir už auksą
Gimtoje lizde pelenai.

Trys seserys per naktį rymo
Ant gintaro krantų,
Kol saulės apšviestuos arimuos
Vėl pračiulbėsi tu.

Suklupus motina po kryžium
Tuos laimina kelius,
Kuriais tu paryčiu sugrižęs
Langan pabelsi snapeliu.

Kas sulaikys tave, paukšteli,
Pakilt virš debesų.
Laisvės mintis sparnus tau kelia
Ilgėjimų visų.

Lietuva

PALDONOJE MIGLOJE

Lietuvių savaitraščio "Amerika" ir kitų tenykščių lietuvių laikraščių žiniomis, lietuvių tauta pergyvena sunkias dienas.

Ūkiška bėklė. Dirbamos žemės 30 % dirvonuoja. Badas šią žiemą negrėsia. Kurbininkų ir tarnautojų atlyginimas toks pat kaip ir 1941 m. Spekuliacija nepaprastai didelė. Bolševikų santvarka ją pakenčia, nes pagal korteles nieko negalima pirkti. Geriausiai ap rūpinti komisarai, bolševikų partijos nariai ir režimo ramsčiai. Ūkiškas gyvenimas Maskvos griėštai kontroliuojamas. Didelė laisvė naudojasi mažmenų prekybos ar amatų įmonės. Didžiuma gaminimų išveža Rusijon. Kainos nepaprastai aukštos ypač premonių gaminų, kurių trūksta krašte. Susisiekimas paires. Traukiniai iš Kauno į Vilnių ir Šiaulius eina tik kas antrą dieną. Jais galima naudotis turint leidimus, kuriuos gauna komandiruoti ir bolševikai.

Lietuvos rusinimas. Į Lietuvą jau spėjo atvežti nemaža rusų. Kaune jų yra per 20.000, o Vilniuje net 40.000. Jie įkurdinami, palginti, gerosi sąlygose. Lietuvoje kolonizuojami demobilizuoti raudonarmiečiai, kuriems apsigyventi didmiesčiuose draudžiama. Kai kam nurodžius, jie pasirenka Baltiją. Lietuvoje apsigyvenusiams rusams suteikiama Lietuvos pilietybė ir įvairios lengvatos. Kai kurie jų, o ypač komisarai ir aukšti pareigūnai, pakeičia rusiškas pavardes į lietuviškas. Kitą grupę rusų, kolonizuojamų Lietuvoje, vokiečiai okupacijos metu atvežė ir laikinai apgyvendino krašte. Tie laikinai apgyvendinti šiandien slankia krašte įsigalėti.

Administracija. Bolševikiniam režimui paslankiausi komisarai - Gedvila, Žiugžda, o nuo jų neatsiliką ir Paleckis. Praktikoje Lietuvą valdo ne komisarai, bet Maskvos patikėtinis Suslovas ir bolševikų partija. Kai kurie buvę komisarai - Guzevičius, Girdsičius - jau neteko malonės. Susirašinėjimas tarp komisarų vedamas rusų kalba. Įstaigų ir įmonių direktoriai, skyrių viršininkai - rusai. Paskutinėmis žiniomis lietuvių milicininkai Vilniaus srityje nevisuomet švelniai elgiasi su ten gyvenančiais lenkais. Vilniaus lenkai "atsiteisia" Lenkijoje gyvenantiems lietuviams.

Lietuvių tautos naikinimas. Vietoje masinių išvežimų labai vyksta nuolatinis lietuvių naikinimas. Kas mėnuo suimama apie 4.000 asmenų, kuriuos palaikius kalėjime ir "nuteisus" išveža į premonės sritis. Tokių išvežtųjų yra apie 30.000. Partizanų veikimas neretai sušaldo, jų ūkius sudagina. 1941 m. išvežtųjų grįžo labai mažai, nedaugiau 1 %. Kai kurie grįžę, pav., kun. Vailokaitis vėl išvežtas. Didžiuma grįžusių likusi nuošaliai. Nemažas skaičius inteligentų kalinami: pav., L. Bieliukas, Jurskis, teis. Jurgutis, min. P. Klimas, prof. J. Kalinotis, prof. Petkevičius, adv. Šerkšnys, adv. Oz. Tolinšis, adv. Urbaitis, teis. Zaleskis, prof. Švirenas ir kt.

Kova prieš okupantus. Miestai yra bolševikų milicijos rankose, sodžiai - partizanų. Jų gausus skaičius papildomas NKGB persekiojamų ir mobilizuojamų vyrų. Partizanai gerai organizuoti. Dvasiniai jie nepalūžę, nors gyvena sunkiausiose sąlygose. Lietuvoje esančios politinės grupės siekia bendro tikslo - nepriklausomos Lietuvos. Dabartiniu metu Lietuvoje yra 100.000 milicininkų, kurie nepajėgia kovoti su partizanais. Į mažesnius miestelius milicininkai vyksta tik skaitlingais būriais. Tarp jų ir partizanų esama nuolatinių ginkluotų susidūrimų ir net ilgiau užtrunkančių mūšių.

Anksčiau raudonoji armija buvo panaudota kovoti prieš partizanus. Partizanų "valymo" akcija davė labai menkas išdavas. Rūdeniop raudonarmiečius atitraukus iš šios veiklos srities, komisaras Gedvila kreipėsi į Maskvą, prašydamas prisiųsti milicijos partizanams sutramdyti. Partizanai palaiko rimtį kraštą. Jie dažnai užima kuriam laikui miestelius, o kartais net apskričių miestus, pvz., Ukmergę. Lietuvius išsišokėlius partizanai suvaidžia ir visai lietuvių tautai sunkiausiose sąlygose suteikia drąsos spirtis žiauriam okupantui. Visi lietuviai, o ypač ūkininkai remia partizanus.

Kultūrinis gyvenimas. Mokyklų skaičius yra didelis. Jų veikla, palyginti, menka, nes trūksta mokytojų. Universitetuose moterų 80 %; vyrai būdami nuolatinėje grėsmėje dažnai studijas pakeičia partizanine veikla. Visi vadinamieji rašytojai privalo priklausyti rašytojų draugijai. Jai priklauso ir kun. Sabaliauskas - Žalia Rūta. S. Čiurlionienė deda pastangas užimti S. Neries poziciją. Didžiausiu dramaturgu dedasi B. Dauguvietis. Liudas Gira paraližuotas. Spauda neturi kūrybingumo dvasios. Leidžiama daug laikraščių, bet jie yra tik Maskvos garsiakalbiais.

Žinoma visuomenininkė T. Bortkevičienė mirė. Dėl jos laidotuvių tvarkos vietiniai bolševikai atsiklausė Maskvos Ciko. Atsakymo nesulaukus, pradėjo rinkti aukus laidotuvėms. Aukų rinkimą uždraudė NKGB. Kune laidoti nelaide, todėl palaidota Troškūnuose.

Naikinti lietuvių tautos paminklai. Vilniaus radijo žiniomis, Nežinomojo Kareivio ir Laisvės paminklai bolševikų įsakymu yra išgrauti. Vieton šių paminklų, kurie yra artimi kiekvieno lietuvių širdžiai, statomi nauji okupantų kritusioms aukoms priminti. /EI/

POKIMIAI - PRIVERSTINI PROPAGANDISTAI

Vilniaus radijas praneša apie didelius pasisekius propagandiniame darbe, pravedant agitaciją už dalyvavimą rinkimuose. Vieną iš daugelio pavyzdžių minima Panevėžio mokyklos, kuriose į propagandistinį darbą buvo įtrauktos mokyklos - mokytojai ir mokiniai. Panevėžio muzikos mokykloje buvo prasta 18 paskaitų apie Sovietų Sąjungą. Mokininėje agitacijoje geriausiai pasizymėjo mokytojos Vasilevos agitacinė grupė. Vilniaus radijas taip pat praneša, kad šios gimnazijos mokytoja Belozora ta pačia proga parašiusi pergales dainą orkestrui ir chorui.

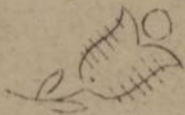
Prastajam kraštui

BENEDIKTAS RUTKŪNAS

Man Tave dainuoja vėjai, upės,
juodos, drumstos upės,
gedule nualpęs, nerimauja kraujas,
ilgesiu šnarūnės bangos, medžių šakos supas,
mintys per kalnynus į Tave neilsdamos keliauja -
man Tave apgieda šiltas gyslų kraujas,
šventą Tavo vardą tyliai taria lūpos.

Toliuose paklydęs ieškau - negaliu surasti -
kelio į Tave surasti:
ar liūdi Tu, ar Tu skundies kaip vargų gegulė,
mano vizijų Madona, mano motin, prarastasis krašte,
ar ir Tau kaip manąją krūtinę verias skausmas gula,
sielvartu kalnai užgriuvę gula,
be Tavo aš elgeta, motule.

Prasiskirkite kalnai ir debesys juodieji, -
vai, jūs debesys juodieji, švetimieji:
gal aš dar išvysiu palei vargo kryžius Tavo brangų
kruviną erškėčiuos, aušrai pasiliejus -- /veida,
Ant kalnuos kėlneliuos saulė miglą sklaido,
virš baltų viršūnių skardį ryto aidas -
ak, ar ne Tavasis, motin, spindi veidas?

ZINIOS

iš Tėvynės

KAUNE ATIDARYTAS REVOLIUCINIS MUZIEJUS

Kaune atidarytas naujas muziejus, pavadintas revoliucinių kovų muziejumi, kurio tikslas yra pavaizduoti Lietuvoje įvykusias revoliucijas, kaip tai 1831, 1863 ir 1907 m. Tačiau daugiausiai vietos skiriama paskutinei partizaninei kovai prieš vokiečius. Šiame muziejuje vis dėl to nėra gen. Plechavičiaus portreto, nors jis taip pat kovojo prieš vokiečius.

APDOVANOTOS SKAITLINGŲ ŠEIMŲ MOTINOS

Dar 1941 metais per įvykusį gyventojų surašymą buvo ieškoma skaitlingiausių šeimų. Dabar paskelbti daviniai ir skaitlingiausių šeimų motinos apdovanotos specialiais ordenais. Pirmojo laipsnio "Motinos šlovės" orderu apdovanota Bronislava Kubelkienė, tėvynių vaikų motina, antrojo laipsnio ordenas teko motinoms, turinčioms po aštuonis vaikus ir trečiojo laipsnio ordenas įteiktas motinoms, turinčioms 5-7 vaikus. Pasirodo, kad skaitlingiausios šeimos gyvena Kaune ir Marijampolėje.

PINIGŲ VERTĖ LIETUVOJE

LAIC. - Kai kurios firmos, kaip American Express Company, jau priima pinigus persiųsti į Lietuvą. Perlaidos eina per Maskvą; kabeliu duodamas pranešimas į Maskvą, o iš ten per Sovietų įstai-gas persiunčiami pinigai į Lietuvą. Viena Čikagos lietuvė pasiuntė savo giminėms į Lietuvą 20 dolerių. Po trejetos mėnesių gavo iš jų laišką, kuriame rašoma: "Brangiausia sesute, mes labai dėkojame tau už tavo rūpestį apie mus. Mes suprantame tavo pastangas padėti, bet mums niekas neišeina: tavo pagelba tik ver-ta du svaru sviesto, todėl reikalauk pinigų atgal, sau." Toliau jie prašo geriau atsiųsti drabužių. Taigi, už 20 dolerių Lietu-voje tegalima nusipirkti tik du svarus sviesto...

AGITACIJOS KURSAI KAUNE

"Draugds" praneša: "Kaune atidaryta agitatorių mokykla, kurią lanko 30 mokinių. Per aštuonis mėnesius jie turės išmokyti agita-torius meno, kad paskui galėtų apskričiuose užimti agitatorių vietas. Tuo tarpu mažesniuose miestuose ir įvairiose organizaci-jose organizuojami vietos agitatorių kursai. Stai neseniai Ge-ležinkeliečių Profesinė Sąjunga išleido 33 agitatorius, kurie pa-skirti į didesnes stotis, kad vestų pasikalbėjimus su geležinke-lio tarnautojais ir darbininkais. Iš šių geležinkeliečių agita-torių labiausiai pasižymėjo Delariovas, Baranovas, Menestlivovas. Taisipėdos krašte Kretingalės valsčiuje buvo suruošti agitato-rių kursai, kuriuos baigė net 24 klausytojai."

RAUDONOSIOS GURGUOLĖS.

Lietuvoje, kaip ir pirmaisiais tarybiniais laikais, ūkininkai tam tikrą dalį derliaus turi atiduoti valdžiai, bet nors ir kažin kaip garsinami tie valsčiai, kurie pirmi atlieka atsiskaitymą, valdžia rado, kad darbas eina nesparčiai. Žemės ūkio komisaras Vilniūnas savo paskaitoje "Lietuvos tarybinis ūkis" tarp kitko iškėlė ir "raudonosios gurguolės" klausimą. Anot jo, tai vienintelė priemonė ką nors daugiau gauti iš ūkininkų, tik turi būti pareikšta daugiau noro. Alantos valsčiuje agitatorius Jakutonis, kuris pats pirmas iš ūkininkų išpildė atsiskaitymą, dabar važinėja po kaimus su raudonąja gurguole, stengiamasis išgarsinti savo valsčius vardą.

BOLŠEVIKŲ PROPAGANDA KLAIPĖDOJE

Vilniaus radijos paduoda nemaža žinių apie sovietų propagandinį darbą Klaipėdos mieste. Šis darbas ypatingai buvo suaktyvintas prieš rinkimus. Viename tikrai Klaipėdos miesto rajone propagandoje aktingai dirba 51 agitatorių kolektyvai su daugiau kaip 450 agitatorių. Komunistų partijos mieste komitete partietis Mikulžis, darydamas pranešimą apie priešrinkiminį darbą Klaipėdoje, pažymėjo, kad iš 450 propagandistų tik 154 savo darbą atliškai patenkinamai, o visi kiti arba pasileido, arba ištižo, arba visai netinkami komunistinės propagandos darbui. Mikulžis teigė net neadurė viešą papeikimą "Syrius" ir faneros fabriko partiniams aktyvams, jog jie nesudarė propagandini agitatorių kolektyvą iš savo darbininkų tarpo. Viešą papeikimą komitetas padarė ir komjaunimo komiteto sekretoriui Kaziui Šimkui, kuris iš 45 komjaunuolių propagandos darban teįtreukė tik 15. Aktingiausi agitatoriai Klaipėdoje šiuo metu yra Bordočenko ir Hruzimovs.

RINKIMŲ REZULTATAI LIETUVOJE

Per rinkimus, įvykusius vasario 10 d., į Aukščiausiąją Tarybą išrinkti šie kandidatai: Stalinas, Kalininas, Molotovas, Mienailovas, Vorosilovas, Guslovas ir kt. Iš vietinių išrinkta: Sniečkus, Paleckis, Kipras Petrauskas, gen. Macijauskas, gen. Vitkauskas, M. Šumanas, M. Lukoševičienė, F. Kaveckas ir kt.

MIRŠTA ŽINOMASIEJI ŽMONĖS

Lietuvoje mirė nervų ligų specialistas prof. V. Vaičiūnas, žinomas liaudies pamokslininkas ir Marijonų provincijolas kun. Pijus Andziulis, marijonas kun. Dargis, Kauno kunigų seminarijos profesorius Dr. Stasys Ušerius, kil. Petras Kalpokas.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Vilniaus "Valgio" trasto valgyklose maitinasi 3.500 dirbančiųjų. Numatoma įsteigti dar naujų valgyklų, kurių skaičius sieksias 20. Bus įsteigta ir trečioji užkandinė. - LTSR Mokslių Akademijos sekretorius akademikas Bičiukas, sąryšy su Stalino paskyrimu karinių pajėgų komisaru ir vyriausiuoju sausumos, oro ir jūrų pajėgų vadu, pareiškė, kad akademikai dės visus pastangas prisidėti prie ketvirtojo penkmečio įvykdymo.

PILKŲ LIETUVIŲ

SLENKA COSSONAY DARBO STOVYKLOJE

/IS LIETUVIŲ TREMTINIŲ GYVENIMO ŠVEICARIJOJE/

Už šito miestelio laukuose stovi vieniši devyni lentiniai barakai, žemi, skurdžios išvaizdos. Taipgi ir aplinkui vaizdas šia skurdus ir liūdnas. Tai viena iš šveicariškųjų darbo stovyklų, kuriose gyvena ir dirba lietuviai, gyvendami neaiškiomis ir miglotomis ateities viltimis.

Pirmiau šios stovyklos inamiais buvo nekurie mūsų kaimynai. Atvykę lietuviai čia rado kalnus purvo ir nešvarybių. Teko imtis energingo darbo visam tam pašalinti ir sutvarkyti. Mūsų šie barakus nudažė šokoladine spalva ir aplink prisodino gėlių.

Kiekvieną rytą 5,45 val. suskamba "gongas". Tai pakabinta sena figūra petelnė. Vyrų keliasi ir tvarkosi greit, kaip kariuomenė. 6 val. pusryčiai. 6,30 val. išsiričiuojama patikrinimui ir eina į darbą. 12 val. pietūs. Iki 13,30 val. poilsis, o po to vėl į darbą iki 13 valandos.

Dirbama stovyklos rajone arba tos darbo stovyklos eksploatuojamame žemės sklype - 12 ha. Tai yra daržai ir sėjami laukai.

Už darbą gaunamas tam tikras mažas atlyginimas, vadinamas "dekadine darbo premija". Darbo premijos dydis nėra vienodas, jis priklauso nuo to, kaip darbingumą įvertina darbo prižiūrėtojas ir nuo išdirbtų valandų skaičiaus. Jeigu užėina lietaus ir nepagadų periodas, niekas tada neišsilaugo gausios darbo premijos...

Mistas stovykloje yra labai būdingos daržovėmis. Bulvės, kaip pagrindas, visada pirmąją.

Stovykla savo vidus sutvarkymu priklauso daugumai mums atminčius vokiškuosius "durchgangslagerius". Tuose devyniuose barakuose telpa visos tremtinių gyvenimo: rėstinė, ligoninė, ambulatorija, siuvėjų ir batsiuvio "biurai", virtuvė, prausykla, valgykla, kreptuvėlė ir miegamieji. Pastarieji sutalpinti triniuose barakuose, kiekviename barake po 40 miegamųjų vietų - dviejų aukštų namų. Juose nėra tik šisudiniai čiužiniai, pagalvės ir rankšluostai. Ir daugiau jokio kitokio baldų. Dirbantysis negali nei laiško parašyti, nei knygos paskaityti - nėra kur. Tat einama į valgyklą. Ten stovi ilgi paprastų, neobliuotų lentų stalai, o ant sienų kabo suplyšę kurortų reklaminių paveikslai. Susėdę už tų stalių badydami alkūnėmis, mūsų šie poilsiauja: skaito, jei turi ką, laiškus rašo, jei turi ką...

Ir taip tuose lentiniuose barakuose slenka nuobodžios, pilkos ir vienodos dienos. Nors ir Šveicarija, bet vaizdai jau nėra tokie švelnūs, žavūs...

-0-

Dalis lietuvių iš šitos Cossoney darbo stovyklos buvo išvežti miškų darbams į Mollendruz. Ši vietovė randasi 1030 metrų aukštyje. Iš šios vietovės iškliki mėtosi į debesies išsirišęs Mont-Blancas, kaip koks susenęs, prailęs milžinas.

Mėdinis nejaukus barakas arba kalnų troba - tai ir Mollendruzas. Čia su skambančia daina atvyko čia lietuviai, prie barako.

tuoj atsirado Vytis, Gedimino stulpai, o ant pedestalo atsistojo liūdnas ir susimastęs Rūpintojėlis. Keista gal jam čia - tolimoje svečioj šalelėje, tarp aukštų snieguotų kalnų. Tai ne jo, ne žemaičių čia žemė: ne kryžkelės, ne slėningi paupiai ir ne velniabaliai su įtartina naktine publika...

Aukštuose Šveicarijos kalnuose ganėsi marnos bandos, piemenys spaudė didelius sūrius, nuo ryto iki vakaro pošėję kirviai, virto milžiniškos eglės ir skambėjo didinga lietuviška daina. Bet kai kalnuose iškrito pirmasis sniegas, daina nutilo: ir medkirčiai, ir piemenys su savo bandomis nusileido į slėnius...

APIE

Lietuva

*

IR LIETUVIUS

LIETUVIAI KREIPĖSI Į JTO

Patirta, kad Lietuvos reikalu kreiptasi raštu į Jungtinių Tautų Organizacijos pilnaties prezidiumą. Rašte išdėstomi įvykiai, turį sarysį su Lietuva ir kaimyninių jėgų nuolatiniomis imperialistinėmis užgaidomis. Šio karo metu trys okupacijos nuolat slėgė lietuvių tautą, bet jos nepalaužė. Lietuviai jėga vežti į Sibirą ar Vakarus. Gyvenamas sunkus laikotarpis. Tautų nepalaužiamas įsitikinimas, kad spauda nesuderinama su žmonijos pažūra į tarptautinius santykius, drąsina ją tvirti sunkiausiose sąlygose. Lietuviai patriotai nelygioje, bet garbingoje kovoje tikisi atgersio civilizuotos žmonijos sąžinėje. Šiuo raštu prašo JTO pilnatį:

1. Rasti būdus ir priemones sulaužyti Lietuvai teisei atstauti, Sovietų Sąjungos aktyviai užsienio agresijos, kuriai Lietuva nesudarė mažiausio pagrindo, padariniams pašalinti, patikrinti teisei ir ramybei. Tai būtų pagrindų Lietuvai atkurti laisvę, demokratinius rinkimus, kuriais būtų leidžiama pareikšti politinį kelią ir atstatyti valstybės organus.

2. Turint galvoje visą, kas dabar dedasi Rusijos okupuotoje Lietuvoje, neatidėliotinai nusiųsti JTO komisiją į Lietuvą, kad lietuvių tautą apsaugojus pereinamuoju metu nuo vykstančio beatodairinio naikinimo. /EI/

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO REZOLIUCIJA SIBIRO TREMTINIŲ REIKALU

"Naujienos" talpina eilę Amerikos Lietuvių Kongreso priimtų rezoliucijų. Sibirian ištremtų lietuvių reikalu rezoliucija taip skamba: "Lietuvių tremtinių likimas Sibire tebėra toje pačioje tragiškoje padėtyje, kaip buvo prieš ketverius su viršum metų. Padėtis pasikeitė tik ta prasme, kad anksčiau ištremtieji baigiami išmarinti, o jų vieton gabenamos naujos aukos. Visi mėginimai tremtiniams padėti ir su jais susisiekti nedavė jokių pasekmių, nes jie yra labai suvaržyti. Visuotinas Amerikos Lietuvių Kongresas, susirinkęs Čikagoje, 1945 m. lapkričio 29, 30 ir

gruodžio 1 d.d., žmoniškumo vardan šaukiasi savo vyriausybės paveikti Sovietų Rusijos vyriausybę ta prasme: 1/kad būtų leista į Sibirą vykti rūpintis lietuviams tremtiniais Raudonojo Kryžiaus ir UNRRAos atstovams, ir 2/kad būtų daromi žygiai lietuviams tremtiniais iš Sibiro išimti ir pergauti jiems saugią teritoriją."

ŽODIS DĖL ŠAULIŲ SĄJUNGOS

Iš Vašingtono patirta, kad yra nusistatę patikrinti UNRRAos globotinius ir jų tarpe nėra bendradarbiavusių su vokiečių nacistiniais organais, o ypač SS ir saugumo įstaigomis. Siekiant išvengti galimų nesusipratimų, kreiptasi į kompetetingą įstaigą ir tuo reikalu pasiūkinat, kad vokiečių okupacijos metu lietuvių buvo nuolat persekiojami. Įvairiomis priemonėmis norėta užgniaušti bet kurį lietuvių savistovumą. Jie dėjo didžiausias pastangas sudaryti SS lietuvių legijoną. Lietuvių tauta šioms užmačioms atkakliai priešinosi, todėl SS lietuvių legijonas nebuvo suorganizuotas. Lietuvių tarpe ieškoti SS legijono narių yra tik klaida. Kaikariose stovyklose klausta ar iškeldinti lietuvių nepriklausė organizacijai "Šaulis". Čia, matyt, turima galvoje Šaulių Sąjungą, demokratine organizacija, išaugusi kovų metu už Lietuvos Nepriklausomybę. Joje dalyvavo ne vien lietuvių, bet ir įvairios mažumos, o ypač žydai. Bolševikai ką tik įžengę į Lietuvą tuoju uždarė Šaulių S-ą, o vėliau daugelį persekiojo vien už tai, kad buvo jos nariais. Kultūrinė, tautinio ugdymo ir lietuvių tautos apsaugos ši organizacija vokiečių okupacijos metu taipgi liko uždaryta, o jos buvę nariai persekiojami. Vokiečiai tai darė baimindamiesi, kad lietuvių tautoje ne tik tautinė, bet ir kultūrinė mintis nebūtų veikli. Rašė apie tai informavus prašyta išaiškinti atitinkamiems organams apie SS dalinius ir Šaulių Sąjungą Lietuvoje, o iškeldintų asmenų patikrinime leisti lietuvių tremtinių komitetų atstovams dalyvauti bent patariamuoju balsu. /EI/

LIETUVIAI PARTIZANŲ KARE ITALIJOJE

LAIC. - Pasiškėjo, kad daugelis lietuvių, kuriuos naciai buvo išvežę darbams į Siurės Italiją, buvo prisijungę prie italų partizanų, kovojusių prieš Mussolinio režimą ir talkininkavusių sąjungininkams.

• DIDYSIS MITINGAS JAV

World Bill of Rights Association š.m.kovo 3 d. ruošia pavergtų tautų didžiausią mitingą, kuris įvyks New Yorke. Minėtoji draugija įkurdinta praėjusių metų rugsėjo 25 d. Per trumpą laiką ji nemažai nuveikė. Spalio mėn. darė žygių, kad iškeldinti lietuviai nebūtų jėga verčiami grįžti į bolševikinę Rusiją. Kongreso atstovas Alvin E.O'Konski lapkričio 1 d. kalbėjo kongrese Lietuvos Nepriklausomybės klausimu. Kongrese Lietuvos nepriklausomybę gynė ir kiti kalbėtojai. Lapkričio mėn. pabigoje dėl pabaltiečių karių išvežimo jėga iš Švedijos nusiustos notos JAV užsienių reikalų ministeriui, Popiežiui, Didž. Britanijos ambasadoriui V. Singtone ir Švedijos karaliui. Ši draugija išleido knygą "Lietuva raudonojo fašizmo siaubiam", kurios 200.000 egz. paskleista JAV. Draugijos iniciatyva bus organizuojami didžiuliai mitingai visuose JAV didesniuose miestuose. Šių mitingų vienas pagrindinių tikslų - kovoti už pavergtų tautų, o ypač Lietuvos išlaisvinimą. /EI/

LIETUVIUS KARIUS ŠVEDIJA IŠDAVĖ SOVIETAMS

Š.m. sausio 23 d. Švedijos vyriausybė paskelbė nusistatymą išduoti rusams buvusius vokiečių karius - pabėgėlius. Iš stovyklų Galltoft ir Rinkaby autobusais jie buvo nugabenti į Trelleborg uostą, į kurį atplaukė rusų laivas "Bieloostrov" tik sausio 24 d. Prievara, švedų policijai padedant, pabėgėliai įsodinti į laivą, kuris sausio 25 d. išplaukė rytų kryptimi. Tuo laivu išvežta 145 pabaltiečiai ir 234 vokiečiai. Švedijoje liko pabaltiečių: 19 sunkiai sergančių ir 3 pavojingai susižeidę.

Svedų dienraštis "Aftonbladet" vasario 11 d. paskelbė, kad latvių radijo stoties "Viestars" pranešimu, sausio 29 d. "Belooostrov" atplaukė į Ventspilio uostą. Iš čia pabėgėliai tuojuo buvo išvežti į Maskvą prakinio traukiniu, kurio vagonai buvo su grotomis. Iš laivo išnešti keli lavonai. Persėdimo metu NKGB sustiprintomis jėgomis apsupo uostą. Laivui "Belooostrov" esant Ventspilyje, rusų kariuomenės voros neleido pašaliečiams įeiti į uostą. Laivo įgulai uždrausta išeiti į krantą. Laikraštis reiškia nusistatė, kad minėtas laivas 4 dienas plaukė iš Švedijos į Latvijos uostą.

Nors pabėgėlių išvežimas Švedijoje buvo laikomas didžiausioje paslapytyje, kad naujos audros nesukėlus, tačiau įvykis krašte padarė gilų įspūdį. Nes pozicijoje atsiranda asmenų, reiškiančių nepasitenkinimą šiuo vyriausybės žygiu. Švedijos liuteronų vyskupų suvažiavimas pareiškė nepasitenkinimą dėl išvežamų pabaltiečių tragiškos būklės. Teisėtumas šiuo žygiu esąs pažeistas. Vyskupas pareiškia užuojautą pabaltiečiams ir pageidauja, kad būtų nusistatyta dėl prieglaudos teisių ir jų taikymo.

Dienraštis "Svenska Dagbladet" paskelbė vyskupo J. Cullberg straipsnį, kuriame dėsto: "1946.I.23 yra viena tamsiausių šių dienų Švedijos gyvenime. Toji diena daro didelę gėdą švedų tautai. Švedams nemalonu žvelgti į savų akis, nes dėl trūkumo elementariskiausios tiesos ir geraširdystės nueita per toli. Įvairiems kilniems tikslams švedų paaugoti milijardai negali pridenkti jų dvasinio supuvimo. Teisingumas ir geraširdystė užleido vietą jėgai."

Visa, kas vyksta Švedijoje, galima užtikti Europos pasaulinės reikšmės įvykių raidoje. Tat ryšku karo nusikaltėlių byloje. Joks normalus žmogus negalėtų dvejojti, dėl bausmės nacių, kurie yra padarę didžiausius nusikaltimus. Tačiau nusikaltėliai parinkti remiantis ne teise, bet jėga. Ar tokių nusikaltėlių nerasime vėlytybėse, laimėjusiose karą? Civilinių gyventojų išvežimas ir žudymas okupuotose kraštuose sukelia didžiausią pasipiktinimą. Kodėl nutylima apie įvykius Pabaltijo valstybėse ir Rytų Europoje, kai vokiečių okupacija pakeista kitos jėgos? Pabaltijo kraštų klausimo išsprendimas išsukia ašaras. Švedai turi suprasti, kad atsakomybę už įvykius neša visa tauta. Jėgos pavadinimas teise yra žmogaus kapituliavimas prieš žvėrį. Ar šių metų atkaklios kovos išdava, žmonėms gelbėti iš mirties nasrų, virs žmogaus-žvėries triumfu?"

"Aftonbladet" kritikuoja vyriausybės išdavimą pabaltiečių ir turi viltį, kad rusai nereikalaus 30.000 pabaltiečių, gavusių švedų sutikimą likti, jei atsisakys politinės veiklos. /EI/

POLITINĖ

*

Apžvalga

*

KUR EINA SSSR? - Tokia antraštė "Journal de Geneve" padėjo vedamąjį, kuriame vertina bolševikų laikyseną JTO. Jame dėstoma: "Dabartinę padėtį realiai vertindami, turime pažymėti, kad didžioji nežinia stoja prieš akis. Tą paslaptį sudaro SSSR ir jos būdai, kuriuos panaudojo tarptautinės politikos klausimams risti. Sovietai nori primesti pasauliui savo milžiniškus planus. Reikia pažymėti, kad dabartinės sąlygos visai netinka jų didiesiems planams įgyvendinti. JTO pilnatyje jie neturi užtektingo balsų skaičiaus, kad galėtų prarasti savo liniją. Antifasistinio bloko sudarymas yra nepavykęs. Komunistų partija daug kur pralaimėjo sąskaiton socialistų, kurie įgyja vis didesnę sverį Vakarų Europoje.

Bandykime įspėti sovietų darytų žygių tikslus JTO. Tie tikslai yra žymiai sudėtingesni negu prileido jų "priešai". Sovietai tuo būdu vedė plataus masto propagandą, kurios aidas turėjo pasiekti kolonijas ir pusiau kolonijinius kraštus. Šiandieną sunku būtų spėti, kurią įtaką ji padarė milijonams gyventojų Azijos didžiausioje erdvėje. Ten gyvena šimtai milijonų indų, kuriems badas žiūri į akis, indoneziečiai kovoja už savistovumą, skaitlingiausi kiniečiai ir korejiečiai. Arabų pasaulis nedraugingai nusiteikęs Vakarams, ir Afrikos juodieji taipgi laukia ženklo. O ji sulaukė, kai buvo kalbėta apie vakarietišką imperializmą, o ypač jo tvirtovę. Visa tai skatina atbūdančią Aziją paklusti rusiškai demagogijai, kuri Londone verčia daryti kompromisus, anksčiau nenumatytus. Štai pavyzdys: olandai jau siūlo Indonezijai autonomiją. Pamažu ir kiti pajudės ta pat linkme...

Sovietai nedrauginga taktika JTO siekia tikslo, kuris nesuderinamas su Vakarų pasaulio politika ir tarptautinės taikos įgyvendinimu. Šiandieninis pasaulis nežinomos rankos nusėjamas neramumais, kurių daugiau išskyla, kaip spėjama likviduoti. Nauji susirėmimai Mandžūrijos pasienyje tarp komunistų ir nacionalistų, Indijoje sambruzdžiai, sukilimas 12.000 jūrininkų, nešančių raudoną vėliavą ir šaukiančių: "Šalin Didžioji Britanija", naikinančių jų vėliavas ir, apskritai, kas primena anglus, neramumai Persijos Azerbeidžane, anglams nepalankus judėjimas arabų pasaulyje, o ypač Egipte sudaro didžiulę grandinę veiksmų, kurie vis labiau įtempia anglosaksų santykius su Maskva."

"Le Populaire" vedamajame "Galutinės išvados" rašo: "SSSR kreipė dėmesį visai kur kitur JTO buvusių ginčų metu. Jai visai nesvarbu konferencijoje sulaukti kaikurių nepasisekimų, jei pavyksta perblokti D. Britaniją. Nors ši politika lydimą revoliucinių šūkių, bet ji yra tąsa senos tradicinės caristinės politikos. O šiai politikai D. Britanija yra atsistojusi skersai kelio, nes nelaidžia valdyti Dardanėlių, pasiekti Sueco kanalo, Persijos įlankos, visai nemininč Indijos ar Tibeto.

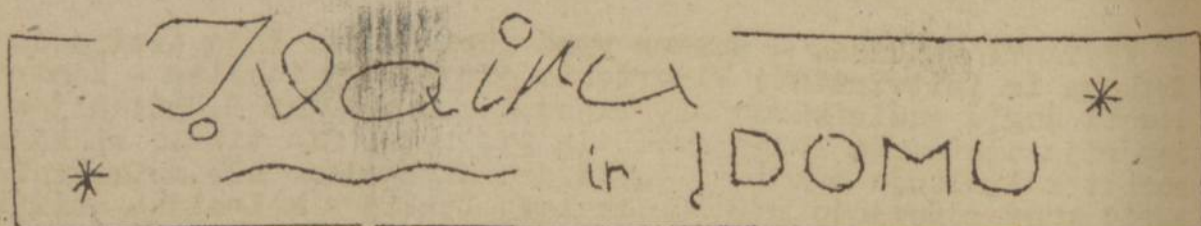
KINTANTI TAKTIKA. - Rusams ypač rūpi įkelti koją Artimuose Rytuose ir įsitvirtinti Viduržemio jūroje. Jų tikslas - kontroliuoti anglų susisiekimo arterijas, kurių netekus D. Britanijos imperija atsidurtų labai sunkioje padėtyje. Šio tikslo siekdami nuolat kaitalioja taktiką. Juk neseniai Londono užs. reik. ministerių konferencijoje rusai reikalavo Italijos kolonijas atimti, Tripolio srities mandata, jiems perleisti, Italijai priklausanti graikišką Dodekaneso salyną nesutiko perleisti Graikijai. Jugoslavijos pretenzijas rėmė į Veneciją Juliją ir užsitraukė milijonų reparacijų, kuriomis turi būti apdėta Italija. Visa tai negerino jų ir italų santykių. JTO posėdžiams besibėgiant Višinskis pareiškė grafiui Garandini, Italijos diplomatiniam atstovui Londono, kad rusai esą linke įsivertinti žygius, jog Tito suminkštėtų Trieste klausimą.

"Daily Mail" diplomatinis korespondentas rašo: "Rusai šia siekia dviejų tikslų: Italijos orientaciją vieton vakarų pakreipti ryšius ir rusų įtakos sritį išplėsti toliau už Jugoslavijos sieną. Maskva mielai remia Jugoslavijos vėžlį į Kärnten ir graikišką Makedonijos dalį. Sovietų siūlymu, Dodekaneso salynas turi atitekti Rusijos ir Turkijos globon. Šiuo būdu norima užkirsti kelią pavesiti minėtą salyną graikams ir tuo būdu įgyti galimybę kontroliuoti Dardanelus. Turkija yra nuomonės, kad salynas turi atitekti Graikijai. Turkijos įsitikinimu, šis sovietiškas planas yra įreikiuotas eilėje kitų: rusų žygis Persijoje, Sirijos ir Libano skundo palaikymas JTO Saugumo Taryboje, kurdų kurstymas Turkijoje, rusų tikslai Egipte ir galop spaudimas į Egipto karalių Faruką, kad šis vadovautų Arabų sąjungai, kuri būtų nedraugiinga Anglijai.

Pastarosios Turkijos - Irano derybos dėl tarpusavės pagalbos politinius sluoksnius nepaprastai sudomino. Užsienių reikalų ministerių tarybai paruošti taikos sutartį su Italija sudaro didžiausius sunkumus, nes rusai sutinka ją pasirašyti tik patenkinus jų reikalavimus.

Dėl šios priežasties, pastarosiomis žiniomis, atidėta kuriam laikui Taikos Konferencija, kuri turėjo įvykti Paryžiuje gegužės mėn. pradžioje.

ARABŲ SUSŲ ĮTAKA MUZULMONŲ PASAULYJE. - Pastaruoju metu raudonojoje armijoje surinktais duomenimis 70 % karių priklauso įvairioms tikyboms. Sovietai suprato, kad bedieviškumo akcija davė morkos išdavos ne vien krašte, bet ir pasunkino spręsti tarptautinės politikos klausimus. Dabartinė tikiybė laisvė Kremliūsi yra panaudojama grynai politiniams tikslams, o ypač propagandai užsieny. Dvasiškiečiai dalyvavo pastaruosiuose rinkimuose, o musulmonams leidžiama palaikyti santykius su britų musulmonišku pasauliu. Rusijos 25 mil. musulmonų tampa nepaprastai veikliais, kad darius įtaką 100 mil. britų sričių musulmonams. Rusai atstato mečetes. Komunistų partija visai pagerbia mufti. Masės piligrimų siunčia į Meką ir Mediną. Jūs lydi NKGB agentai... Tuo metu, kai britai svarsto Indijos naujos konstitucijos projektą ir tariasi su indais, Dr. Nehru, vienas indų iškiliausių vadų, skelbia, kad jis palankiai žiūri į sovietinius tikslus. Šią naują tikiybę taktiką Stalinas remia. Ji siekia rusų įsigalėjimo Artimuose Rytuose ir įtakos arabų pasaulyje.

TEISINGOS IŠVADOS

Anglų laikraštis "Time and Tide" idėjo straipsnį apie Pabaltijo kraštus. Straipsnyje objektyviai nupasakota, kaip sovietai prijungė Pabaltijo kraštus. Straipsnio pabaiga skamba: "Anglų spauda, nenorėdama silpninti sąjungininkų vieningumo karo metu su Vokietija ir Japonija, nenoriai rašė apie Pabaltijo pavergimą. Ta baimė buvo nepagrįsta, todėl dabar turime nemalonių pasekų. Britų visuomenė, aklaai pasitikėdama savo vyriausybės propaganda, pradėjo tikėti Sovietų žodžiui. "Pravda" rašė: "Mes atsimename, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos visuotinių balsavimų išrinkti parlamentai nutarė įvesti sovietinį režimą ir prašė tuos kraštus įjungti į SSSR. Pabaltijo kraštų darbininkai gerai žinojo, kad Sovietų santvarkoje klesti laisvė, gerbūvis ir kultūrinė tautų pažanga." Tuo metu Anglijoje nebūta laikraščio, kuris primintų britų visuomenei, kad 1940 m. rinkimai buvo bolševikų praversti sudarius vieną komunistų partijos sąrašą. Pabaltijo kraštų darbininkai turėjo nepalyginamai geresnės ūkiškas ir kultūrinės sąlygas už bet kurių kitų sovietinių respublikų. Bolševikai šiuos kraštus įjungė remdamiesi jėga, bet ne teise. Bevinas nemažiau pajėgus už Edoną patikrinti 1940 m. rinkimų duomenis. Tęsdamas pirmtakūno politiką ir atsisakydamas pripažinti SSSR Pabaltijo valstybių prijungimą, jis laikysis principų, dėl kurių D. Britanija stėjo į karą. Jis gali tat daryti, nusiukeldamas bolševikų tarpe jokių įtarimų, kad šiuo būdu siekiami tolimi tikslai."

"KODĖL TIEK DAUG BUVO ŠAUDOMA?"

Vienoje Anglijoje esančioje belaisvių stovykloje buvo patalpinti du Wehrmachte tarnavę svetimtaučiai, kurie nemokėjo nei vokiečių nei rusų kalbos. Vienam žurnalistui, kuris atvyko apklausinėti belaisvių kaip šie pateko į vokiečių kariuomenę, krito į akį tuodu neeuropietiškos rasės atstovai, su kuriais tačiau jokia kalba nebuvo galima susikalbėti. Kalbininkas, kuris mokėjo 30 kinietiškų tarmių, taip pat negalėjo suprasti, kokią kalbą šie svetimtaučiai naudoja. Atsitiktinai buvo rastas vokiečių puskarininkis, kelotą metų buvęs Tibeto, kuriam pavyko su šiais dviem belaisviais susišnekėti. Jie papasakojo štai ką:

Juodu, gyveno Tibete netoli Sovietų Sąjungos sienos. Ieškodami dingusių avių paklydo ir pateko į sovietų teritoriją. Sovietų komisaras juos paskyrė darbams į vieną kolchozą, vėliau perkėlė į Ukrainą, o čia po kurio laiko aprenge uniformom ir išvežė ten, "kur buvo smarkiai šaudoma". Jiems buvo liepta šaudyti, o kurie įsakymą neklausė – tuos šaudė užpakaly esantieji. Pas-kui atėjo kiti, atėmė šautuvus ir suvarė į lagerius, kur davė labai mažai valgyti ir liepė daug dirbti. Po kiek laiko išvežė į kitą lagerį, kur maitino geriau. Čia aprenge tokiom uniformom

/ROA/, kokias dėvėję juos saugoję vyrai ir išvežė į vakarus. Čia buvo daug smarkiau šaudoma negu Ukrainoje. Po kelių savaitių juos apsaugo kiti vyrai, kurie dėvėjo dar kitokias uniformas, ir atėmė šautuvas. Jie papuošė į lagerį, kur davė gerai valgyti ir, jų nustebinui, niekas nemušė. Paskui laivais vežė per didelius vandenis, ir taip jie atsidadė šioje stovykloje. Pabaigoje savo pasakojimo tibetietis pridūrė: "Po nelaimingo atitrūkimo nuo tėvynės mūsų niekas nepaisė, dažnai mušdavo ir neleisdavo nieko klausti. Kadangi čia mūsų niekas nemuša, gal galima ir paklausti?" Žurnalistas nekantriai laukė klausimo, kuris skambėjo taip: "Mums, iš daugelio, štai kas neaišku: kodėl buvo tiek daug šaudoma?"

TREMTINIŲ EMIGRACIJA Į JAV

Tremtinių reikalu prezidentas Trumanas pareiškė: "Dėtos didžiausios pastangos tremtiniais grąžinti į tėviškes. Susidurta su dideliais sunkumais, nes didelis skaičius neturi galimybės grįžti. Todėl tremtinių klausimas sudėtingas ir sunkus. Žmoniškumas ir pareiga reikalauja, kad mes, kiek leidžia imigracijos įstatymas, gelbėtume nelaiminguosius ir sumažintume jų kančias. Mūsų įstatymai draudžia įsileisti asmenis, kurie taptų našta visuomenei. Giminių ir šalpos organizacijos turės parūpinti lėšas kelionės išlaidoms dengti. Vizas duos konsulatai. Šie konsulatai bus įkurdinti JAV zonoje, Vokietijoje. Toje srityje pirmiausia numatoma parinkti tinkamus asmenis emigruoti į JAV. Kongresas ruošia įstatymą visai imigraciją uždrausti. Tikiu, kad šis įstatymas nebus priimtas. Dabar ne metas uždaryti vartus, kai žmonija nepaprastai kenčia. Mūsų didžiausia pareiga palengvinti tremtiniais įvažiuoti į JAV."

Pirmiausia bus sudaromos sąlygos emigruoti tremtiniais, gyvantiems Vokietijoje, amerikiečių zonoje. Emigracija tvarkoma pagal veikiančius įstatymus, kurie leidžia 39.000 įvažiuoti. Tas skaičius vargu bus padidintas, nors 1942-45 m. kvotos vidutiniškai tebuvo išnaudota tik 7 %. Prez. T. umanas yra pažadėjęs daryti žygių, kad šio karo metu neišnaudotos kvotos būtų įskaitytos į šiuos metus. Įvairių organizacijų pasitarime, kuriam vadovavo vyriausias imigracijos ir naturalizacijos biuro generalinis išaiškino eilę klausimų. Iš amerikiečių zonos galės emigruoti 39.000, t.y. du trečdaliai to skaičiaus yra vokiečiai, 6524 lenkai, 386 lietuviai, 236 latviai, 116 estų ir t.t. Per mėnesį bus išvežama 4.000 asmenų. /EI/

NACIAI IŠ ŽMONIŲ GAMINO MUILĄ

Ypatingai įrodomąją medžiagą atidengime nacių nežmoniškumo pateikė rusų kaltintojas Nürnbergo plk. Smirnovas. Kaltinime kalbama apie 1943 m. Danzigo įsteigtą "Laboratoriją žmogaus skeloto sunaudojimui". Šioj laboratorijoje iš nacių aukų lavonų buvo gaminamas muilas. Kaltintojas perskaitė prof. Spanner receptą, pagal kurį buvo gaminamas muilas: "Imama 5 kg žmogaus taukų, 10 litrų šilto vandens, 50 gr sodos. Viskas verdama nuo 2 iki 3 valandų, po to vanduo nupilamas ir pripylus naujo dar kartą verdama. Vėliau viskas supilama į formas." Sovietų kaltintojas pateikė teismui, kaip įrodomą medžiagą, du puodus muilo iš žmogaus taukų.

Monika

ATSAKYMAS Į KALTINIMUS PABALTIEČIAMS. - Spaudoje buvo paskelbta eilė nepagrįstų kaltinimų, nukreiptų prieš pabaltiečius. Atsakydamas į šiuos žymėtus Hanau USPRAs direktorius H.Heath atsiumtė lietuvių stovyklos vadovui raštą, kuriame sako: "Jau kuris metas, kaip pergyvenate smūgi, kurio priežastimi yra Jūsų nedraugingas elgesys, neseniai įdėtas viename vokiečių laikraštyje. Pranešu Jums mano didžiausią pasitenkinimą, kad tie kaltinimai neličia pabaltiečių. Žinau Jūsų ir kitų tautų vadovų niestį, kad stovykloje nebūtų prasidiškai nusiteikusių ir silpnų bei blogų žmonių. Aš žinau tą aukštą dorovinį lygį, kurį Jūs ir Jūsų tautos yra pasiekę vadovaujantis demokratiškais principais. Hanau stovyklos pabaltiečių tarpe rašau daugelį asmenų, kuriais aš didžiausios galys vadinti savo draugais. Su jais mielai atnaujinsiu draugystę, atėjus geresniam laikui. O jis, mes visi tikime, netrukus ateis ir grąžins mus į kultūrinį pasaulį." Stovyklos vadovas dipl.inž.Semėnas, atsakydamas į šį raštą, pareiškė nuoširdžiausią padėką.

TREMTINIŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS. - Kovo 3-4 d.d. Hanau stovykloje įvyks Vokietijoje esančių lietuvių tremtinių atstovų suvažiavimas. Suvažiavimas įvyks pagal naujai priimtą ir jau paskelbtą lietuvių tremtinių bendruomenės statutą. Suvažiavimas svarstys ir spres visus kylančius klausimus ir išrinks Vyriausiąją Lietuvių Tremtinių Komitetą. Iš Nūrtिंगeno rinkimies spylinkės suvažiavimui žykti išrinktas dipl.inž. Germanas.

DVI PREMIJEROS. - Nepriklausomybės šventės išvakarėse, II.15, Seligenstadto stovykloje dramos sekoija pastatė premijuoto J.Traškūno veikalo "Apleista sodyba" premjerą. Würzburg-Zoll stovykloje vasario 16 d. pastatyta S.Čiurlionienės drama "Aušros sūnūs".

LIETUVIŲ MOTERŲ ATSIŠAUKIMAS Į PASAULĮ. - Lietuvių moterų organizacijos kreipėsi į laisvų kraštų moteris prašydamos pagalbos išskolintiems lietuviams ir kenčiančiam lietuvių tautai. Atsišaukime be kita ko prašoma: 1.Lietuvą laikyti JTO nariu ir leisti Taikos Konferencijoje dalyvauti, 2.Paveikti SSSR, kad ji atitrauktų kariuomenę, administraciją ir policiją, 3.Priversti SSSR vyriausybę, kad jėga išvežtuosius lietuvių grafiatų į Lietuvą, 4.Iki Sovietų kariuomenės bus atšaukta, kad lietuvių tauta neliktų galutinai išnaikinta, kuč greičiausai siųsta į Lietuvą santarvininkų misiją.

LITERATŪROS VAKARAS NŪRTINGENE. - Vasario 23 d. Nūrtिंगeno lietuvių kolonijoje įvyko literatūros vakaras, kuriame savo naujausius kūrinius skaitė Bernardas Brazdžionis, Pulgis Andriusis, Antanas Gustaitis ir Stopas Zbarskas.

"Apžvalga" išeina tris kartus per mėnesį: 10, 20 ir 30 d.d. Adresas: Nūrtिंगen, Katharinenstr.31/1 /Wrttbg./.